

isoleret akademihistorisk forløb, uden sammenhæng med faserne i borgerskabets historie og den liberalistiske stats etablering. Kritikken af guldmedaljekonkurrencen ved Akademiets reorganisering i 1857 og i det hele taget konkursernes friere former og svindende funktion kan kun forklares inden for denne historiske proces, som temaerne og besvarelserne selv under forskellige former har reflekteret i ideologiske gen-svar.

Lars Dybdahl

Klaus Meedom: *Fra Odins klædeskab til Kirstens skønne klude. En billedbog om dansk brugskunst gennem 100 år.* (Arkitektens Forlag, 1976) 126 s., 278 ill.

Bogen er udgivet af Skolen for Brugskunst, og i forordet anfører Esbjørn Hiort udgangspunktet for bogens tilblivelse: Tegneskolen for Kvinder, der var den første af de skoler, der i dag er sammensluttet i Skolen for Brugskunst, og som oprettedes i 1876 af Dansk Kvinde-samfund med det formål at erhvervs-kvalificere kvinder i forhold til indu-strien. De 100 år er markeret i den kalen-deragtige tilrettelæggelse, hvor der for de enkelte år, der successivt følger opsla-gene, er opsat tidshistoriske billeder, knyttet til emnets historie: møbler og in-teriorer, bestik og keramik, lamper og klædedragter, portrætter og udstillings-bygninger. Billedudvalget er meget repræsentativt for udviklingen, mens den oversigtsprægede tekst er ujævn – gode kritiske ansatser og karakteristikker, men samtidig også en manglende 'opstram-ning' af problematikkerne.

Lars Dybdahl

Lars Friis: *Gemmemøbler.* (National-museet, 1976). 126 s.

I den sidste generation er der skrevet en del om de landlige møbler, men det har mere vist, hvor meget der endnu står til-bage, inden man har fået et fast greb om stoffet, end det har skabt klarhed. Et-hvert bidrag må derfor modtages med glæde, og Lars Friis' bog, der på grundlag af Frilandsmuseets sager skil-drer vore gemmemøblers historie hos landbefolkningen, giver et nyt tilskud og er desuden en introduktion til et nøjere studium af samlingen. Det vigtigste gem-memøbel var kisten. Dens historie i middelalderen er næsten ukendt, fordi kun nogle få fra senmiddelalderen er bevaret, og det ville have været heldigt, om kisten fra Odense med bl.a. Valde-mar Atterdags og dronning Helvigs bille-der var blevet reddet. Nu kendes den kun fra stik, f.eks. i Rasmus Nyerups antikvariske rejse fra 1808, og kan man stole på billedet, har den været nordtysk. Også Lars Friis må tage sin tilflugt til nordtyske eksemplarer, når han skal be-skrive og gengive de ældste kister i Frilandsmuseet. Heller ikke renais-sancens landlige kister er bevaret i stort omfang og har vel i mange egne været simple og er blevet slået i stykker, når de havde udtjent, ligesom man må regne med, at nogle kister fra mere velstående befolkningslag senere er endt hos bøn-derne eller andre på landet og derfor ik-ke har været hos dem, da de var nye.

Det er først efter ca. 1700, at der er bevaret så meget, at det er muligt at vise lighed og forskel. Det er nu de glatte og malede møblers tid, og det kan frem-hæves, at forfatteren med rette viser, at de danske møblers dekoration ikke står tilbage for de andre nordiske landes, som det gerne menes. Lars Friis skjuler ikke vanskeligheden ved ud fra malingen at ordne kisterne efter tidsfølge og sted. Det er i øjeblikket vist umuligt, hvis der ikke